

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๐๐๒/๑๓๓๔

สานกเส ารการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 9085 ส.พ.ท
วันที่ 21 ต.ค. 2557 15 35

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๕๗

สทท ๔88-10
๔/๓๓ ๕๔
15-454.

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เรื่อง การอนุวัติกฎหมายไทยตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และเพื่อเตรียมรองรับการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ รวมทั้งอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๑๗๘๖๒ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เสนอรายงานผลการพิจารณาเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เรื่อง การอนุวัติกฎหมายไทยตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และเพื่อเตรียมรองรับการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ รวมทั้งอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย โดยขอให้กระทรวงการต่างประเทศเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้ว เห็นด้วยในหลักการกับข้อเสนอในภาพรวมของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่เสนอให้ไทยดำเนินการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหายอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยขอเรียนข้อมูลและความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ไทยได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของไทยตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ โดยผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ได้ร่วมในคณะผู้แทนไทยที่นำโดยอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เดินทางไปนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานด้วยวาจาต่อคณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติ ระหว่างวันที่ ๓๐ เมษายน - ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ณ นครเจนีวา สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการต่อต้านการทรมานฯ ได้มีข้อสังเกตเชิงสรุป (Concluding Observations) ที่ถือเป็นข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาดังกล่าว โดยมีประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การที่ไทยยังไม่มีกฎหมายเรื่องการทรมานเป็นการเฉพาะ (๒) การเก็บสถิติและข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำการทรมานยังมีความบกพร่อง (๓) การขาดกลไกรับข้อร้องเรียนเรื่องการทรมานที่เป็นอิสระ (๔) การอบรมเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และนิติวิทยาศาสตร์เพื่อให้สามารถตรวจสอบร่องรอยของการทรมาน (๕) การบังคับสูญหาย (enforced disappearance) (๖) สภาพการกักกันและการประกันสิทธิของผู้กักกัน (๗) การดูแลผู้ลี้ภัยหลบเข้าเมือง และหลักการไม่ส่งกลับไปสู่อันตราย (Non-refoulement) (๘) การคุ้มครองสตรีและเด็ก (๙) สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (๑๐) คดีสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทรมาน

๑.๒ ไทยได้ใช้โอกาสการนำเสนอรายงานฯ ให้คำมั่นด้วยวาจาเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหายภายในปี ๒๕๕๘

/๒. ที่ประชุม...

๒. ที่ประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council) ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นการต่อต้านการทรมาน และการหายสาบสูญโดยถูกบังคับอย่างต่อเนื่อง โดยในการประชุมคณะมนตรีฯ สมัยที่ ๒๗ (สมัยล่าสุด) เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๗ ได้มีพัฒนาการที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑ การรับรองข้อมติ Enforced or involuntary Disappearance เรียกร้องให้ประเทศที่ยังมิได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว และสนับสนุนการทำงานของคณะทำงาน Working Group on Enforced or Involuntary Disappearance ที่มีหน้าที่ในการดูแลและค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการหายสาบสูญโดยถูกบังคับของบุคคลโดยเจ้าหน้าที่รัฐ

๒.๒ ผู้แทนองค์กรเอกชนระหว่างประเทศในที่ประชุม ได้กล่าวพาดพิงไทยในกรณีการกล่าวหาว่ามีการทรมาน และการหายสาบสูญโดยถูกบังคับในไทย เช่น กรณีการหายสาบสูญของนายพลจเรจรัญ หรือบิลลี่ และนายสมชาย นีละไพจิตร โดยได้เรียกร้องให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง และนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกระบวนการทางกฎหมาย

๓. ไทยได้ให้ความร่วมมือตอบข้อซักถามของกลไกรับข้อร้องเรียนของสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Office of High Commissioner for Human Rights-OHCHR) ที่ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากบุคคลทั่วไป โดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่ฯ ได้ขอให้ทางการไทยให้ข้อมูลเกี่ยวกับกรณีการหายสาบสูญโดยบังคับ และการกระทำทรมานโดยเจ้าหน้าที่รัฐ โดยกระทรวงการต่างประเทศได้ประสานขอข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประมวลคำตอบชี้แจง OHCHR เป็นระยะ

๔. สำหรับการดำเนินการในประเทศ กระทรวงการต่างประเทศได้เข้าร่วมในคณะทำงานแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย ซึ่งกระทรวงยุติธรรมจัดตั้งขึ้น และได้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (ฉบับที่...) พ.ศ. ... โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวจะทำให้ไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีภายใต้อนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และครอบคลุมประเด็นตามบทบัญญัติของอนุสัญญา เช่น การบัญญัติให้การทรมานและการบังคับให้หายสาบสูญตามที่ระบุในอนุสัญญาฯ เป็นความผิดทางอาญา การป้องกันการกระทำผิดดังกล่าวอย่างเป็นระบบ การส่งเสริมสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บข้อมูลหรือข้อร้องเรียนในกรณีการกระทำผิดดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ต่อการอนุวัติการตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ที่ไทยเป็นภาคีแล้ว และช่วยเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหายต่อไปด้วย

๕. การเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ในขั้นนี้ คณะกรรมการเพื่อพิจารณาการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ของไทย ได้เห็นด้วยในหลักการกับการจัดตั้งมาตรการหรือกลไกป้องกันระดับชาติ (National Preventive Measure) ของไทย ตามที่กำหนดโดยพิธีสารเลือกรับฯ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แสดงความพร้อมจะรับหน้าที่ดังกล่าว โดยคณะกรรมการฯ จำเป็นต้องมีการศึกษาในรายละเอียดถึงรูปแบบและขั้นตอนในการจัดตั้งโดยคำนึงถึงบริบทที่เกี่ยวข้องของไทยต่อไป นอกจากนี้ ในการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ และพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาฯ ซึ่งจัดโดยกระทรวงยุติธรรม ยังได้มีการแลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างหน่วยงานไทยเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ และการเตรียมความพร้อมสำหรับการรับตรวจเยี่ยมของคณะอนุกรรมการว่าด้วยการป้องกันการทรมานของสหประชาชาติ (UN Sub-Committee on Prevention of Torture) ซึ่งจัดตั้งโดยพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ หากไทยเข้าเป็นภาคี

๖. กระทรวงการต่างประเทศได้หารือแลกเปลี่ยนความเห็นกับ OHCHR สำนักงานภูมิภาค ใน ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ โดยอยู่ในระหว่างการพิจารณาความเป็นไปได้ในการเชิญ ผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาพบหารือและให้ความรู้กับหน่วยงานไทยสืบเนื่องจากข้อ ๕ เกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ และการจัดตั้งกลไกป้องกันระดับชาติ ตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาฯ

๗. กำหนดการเยือนของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษ อันที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment) (นาย Juan Mendez) เดิมไทยมีกำหนดรับการเยือน ของผู้เสนอรายงานพิเศษฯ ในช่วงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๗ แต่ได้ขอเลื่อนกำหนดการเยือนออกไปก่อน และต่อมา OHCHR สำนักงานภูมิภาคได้แจ้งว่า นาย Mendez มีความพร้อมและประสงค์จะเยือนไทยในห้วงต้นปี ๒๕๕๘ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศจักได้หารือเรื่องดังกล่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรายละเอียดต่อไป ทั้งนี้ การตอบรับการเยือนของผู้เสนอรายงานพิเศษฯ ในจังหวะเวลาที่เหมาะสม จะเป็นการยืนยันเจตนารมณ์ของ ไทยในการต่อต้านการทรมานฯ อีกทั้งเป็นการช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ และแสดงความโปร่งใสในส่วนของการ ดำเนินการของไทยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองการสังคม

ฝ่ายสิทธิมนุษยชน

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๕๒

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๖๐๕๔